

RAN-2201131001030002
M.A. (Sem. - I) Examination November - 2025
Sociology (Paper - III) Sociology in India
Time: 2 Hours]
[Total Marks: 50
સૂચના : / Instructions

- (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the above details on your answer book.
- (2) દરેક પ્રશ્નનો જવાબ આપો.
Answer all questions.
- (3) દરેક પ્રશ્નના ગુણ જમણી બાજુ દર્શાવેલ છે.
The marks allotted to each question are indicated on the right-hand side

Seat No.:

Student's Signature

- પ્ર. 1. નીચે આપેલ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો. (10)**
1. ઈરાવતી કર્વેના પુસ્તકોના નામ આપો.
  2. રાધા કમલ મુખરજીના મતે ગેરમૂલ્ય એટલે શું?
  3. આઈ.પી.દેસાઈએ સમાજશાસ્ત્રના કયા ક્ષેત્રમાં પ્રદાન આપ્યું છે?
  4. હરીજન સેવા સંઘની સ્થાપના કોણે અને ક્યારે કરી?
  5. એસ.સી.દુબેના પુસ્તકોના નામ જણાવો.
- પ્ર. 2. ભારતમાં સમાજશાસ્ત્રના ઉદ્ભવ વિકાસમાં મુંબઈ અને લખનઉ યુનિવર્સિટીનું પ્રદાન ચર્ચો. (13)**
- અથવા**
- પ્ર. 2. રાધા કમલ મુખરજીએ પ્રસ્તુત કરેલ મૂલ્યોનો સિદ્ધાંત સવિસ્તાર સમજાવો. (13)**
- પ્ર. 3. ગ્રામીણ સામાજિક માળખા સંબંધિત અભ્યાસમાં એસ.સી.દુબેના સંરચનાવાદી કાર્યાત્મક અભિગમની ચર્ચા કરો. (06+07)**
- અથવા**
- પ્ર. 3. અસ્પૃશ્યતા નાબૂદી અને નારી મુક્તિ માટે ગાંધીજીના વિચારોનું વર્ણન કરો. (14)**
- પ્ર. 4. ગ્રામીણ સમાજના વિકાસમાં બ્રિજરાજ ચૌહાણના પ્રદાનની ચર્ચા કરો. (14)**
- અથવા**
- પ્ર. 4. ટૂંકનોંધ લખો. (07+07)**
1. ટી.કે. ઓમેન અને ભારતીય શ્રમચળવળ
  2. યોગેન્દ્ર સિંઘનો સાંસ્કૃતિક પરિપ્રેક્ષ્ય

ENGLISH VERSION

- Q. 1. Write short answers to the following questions.. (2×5 =10)**
1. Give the names of books written by Iravati Karve.
  2. What is "depreciation" according to Radha Kamal Mukherjee?

3. In which areas of sociology has I. P. Desai contributed?
4. Who founded the Harijan Seva Sangh and when?
5. Name the books written by S. C. Dubey.

Q. 2. Discuss the contribution of Mumbai and Lucknow Universities to the development of sociology in India. (13)

OR

Q. 2. Explain in detail the theory of values presented by Radha Kamal Mukherjee.

Q. 3. Discuss S. C. Dubey's structuralist-functional approach in the study of rural social structure. (13)

OR

Q. 3. Describe Gandhiji's ideas regarding the abolition of untouchability and women's emancipation.

Q. 4. Discuss the contribution of Brijraj Chauhan in the development of rural society. (14)

OR

Q. 4. **Write short notes on the following.** (7 + 7 = 14)

1. T. K. Oman and the Indian labour movement
  2. Yogendra Singh's cultural perspective
-